

8. Értékelj a kiáltványt stiláris szempontból! Milyen gondolatmenetet tükröz a szöveg tagoltsága? Hogyan érzékelteti a németek elleni fellépés elkerülhetetlenségét és azt, hogy az ország végveszélyben van? Különítsd el az elemző és a megszólításra, mozgósításra szolgáló szövegrészeket!

14. A ZSIDÓK DEPORTÁLÁSÁNAK KEZDETE

VEESENMAYER BIRODALMI MEGBÍZOTT TÁVIRATA
RIBBENTROP KÜLÜGYMINISZTERHEZ A ZSIDÓSÁG DEPORTÁLÁSÁRÓL

1944. június 13.

I. Kárpátaljáról és Erdélyből (I. és II. zóna) a zsidók elszállítása június 7-én befejeződött. Összesen 289 357 zsidót szállítottunk, 92, egyenként 45 vagonos vonattal a rendeltetési állomásra. Az eredetileg kb. 310 ezerre becsült összlétszám nem volt elérhető, mert a zsidók egy részét időközben a magyarok honvédelmi zsidó katonai munkaszolgálatra hívták be.

II. A zsidók koncentrációja a Budapeستtől északra fekvő területen – Kassától a birodalmi határig, III. zóna – 1944. június 10-én lezárult. Szállításuk 21 vonattal június 11–16. között bonyolódik le. A tervezett létszám (kb. 67 ezer) előreláthatólag itt sem lesz elérhető, mert a magyar becslések általában túlzottak voltak, és egyébként az utolsó pillanatban innen is sokat vontak be munkaszolgálatra. [...]

III. Június 11-én az érdekelt német–magyar hatóságok a IV. zónában (a Dunától keletre fekvő, eddig sorra nem vett területet, Budapest kivételével) végzendő munkáról tárgyaltak. A tervek szerint itt a koncentráció f. hó 25-től 28-ig történik, a várható összlétszám 45 ezerre tehető (szemben az eredeti magyar becslés szerinti 100 ezerrel). Következik ezek után az V. zóna (az eddig sorra nem vett terület a Dunától nyugatra), melyet f. hó 22-én tárgyalnak. Az utolsó, VI. zónában (Budapest város területe) július közepe táján, villámgyorsan és különleges biztonsági intézkedésekkel kerül sor az akcióra.

Veesenmayer

Forrás: A Wilhelmstrasse és Magyarország, 865–866.

1. Milyen helyzetben voltak a zsidók Magyarországon az ország német megszállásáig? Hasonlítsd össze ezt a szomszédos államokban tapasztalható állapotokkal!
2. Nézz utána, hogy a német megszállás után melyik szerv intézte a zsidók deportálását hazánkban! A forrás alapján ismertesd, hogyan történt a deportálás (szervezettség, módszer)!
3. Milyen intézkedéseket tett a kormány és Horthy a magyarországi zsidóság deportálása ellen!
4. A német megbízott pontosan megadja az elszállított emberek számát, a szerelvények és vagonok mennyiségét. Adatai alapján számold ki, hogy egy vasúti vagonba kb. hány embert zsúfoltak be!
5. Mi lehet a magyarázata annak, hogy a magyar hatóságok adatai nagyobb létszámú zsidóságot tüntetnek fel, mint a németek adatai? (Gondolj arra, mikor készülhettek a magyar, s mikor a német becslések!)
6. Hogyan értékeled azt, hogy a magyar hatóságok a deportálások előtt sok zsidót munkaszolgálatra hívtak be?
7. Miért hangsúlyozza Veesenmayer, hogy a budapesti deportálásra „villámgyorsan és különleges biztonsági intézkedésekkel” kerüljön sor?